

פקודות המטה הארצי			פקודות משטרת ישראל של המפקח הכללי	
מספר: 12.01.08	תת-פרק: סיור	פרק: סיור ומבצעים	תאריך פרסום: 02/12/2018	תאריך תחילה: 02/12/2018
שם פקודת המטה הארצי: אירוע חירום אזרחי - סמכויות מפקד האירוע וסמכויות שוטר			תאריך ביטול:	תאריך ביטול:
			נוסח: 2	נוסח: 2

12.01.08 – אירוע חירום אזרחי – סמכויות מפקד האירוע וסמכויות שוטר

תוכן העניינים

1. הגדרות
2. כללי
3. מפקד אירוע חירום אזרחי – סמכות לאשר לשוטר הפעלת סמכויות
4. מפקד אירוע חירום אזרחי – אמות מידה להפעלת הסמכות
5. מפקד אירוע חירום אזרחי – החובה לקבוע את פרק הזמן להפעלת הסמכויות
6. סמכות שוטר להשתמש בכוח סביר – לשם ציות להוראות
7. סמכות שוטר להיכנס למקום
8. כניסה למקום בכוח סביר – תנאים מוקדמים
9. אירוע חירום אזרחי – בתחום שני מרחבים שבמחוז אחד
10. אירוע חירום אזרחי – בתחום שני מחוזות או יותר
11. ביטול פקודת מטא"ר

12.01.08 – אירוע חירום אזרחי – סמכויות מפקד האירוע וסמכויות שוטר

1. הגדרות

בפקודת המטא"ר הזאת –

- א. **"אירוע חירום אזרחי"** – אירוע הגורם לפגיעה חמורה בשלום הציבור, בביטחון הנפש או ברכוש והפגיעה נוגעת לציבור גדול או לשטח גדול או אירוע שיש בו חשש לפגיעה כאמור. אירוע חירום אזרחי יכול להיגרם, בין השאר, כתוצאה ממפגע טבעי, ממפגע סביבתי, מאירוע חומרים מסוכנים, מאירוע כימי או ביולוגי, מאירוע קרינה רדיולוגי, מתאונה או מפעילות חבלנית עוינת;
- ב. **"אירוע חירום אזרחי שהאחריות לפיקוד ולשליטה בו היא של המשטרה"** – אירוע חירום אזרחי כל שהוא, למעט אלה:
- 1) אירוע חירום אזרחי שמקורו, כולו או חלקו, בשטח של מתקן בטחוני או בשטח המוחזק על ידי צה"ל;
 - 2) אירוע חירום אזרחי שמקורו בשטח שהאחריות לביטחון פנים בו על פי החלטת ממשלה היא של צה"ל;
 - 3) אירוע חירום אזרחי שמקורו בשטח מרכז למחקר גרעיני שבאחריות הוועדה לאנרגיה אטומית;
 - 4) אירוע קרינה רדיולוגית;
 - 5) אירוע חירום אזרחי שמקורו בכלי תעבורה המצוי בשירות מערכת הביטחון, אם שר הביטחון הודיע לשר לביטחון הפנים כי בכוונתו להפעיל את סמכות ההכרזה הנתונה לו;
- ג. **"אירוע חומרים מסוכנים"** – כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993;
- ד. **"אירוע כימי או ביולוגי"** – כהגדרתו בפקודת המשטרה;
- ה. **"אירוע קרינה רדיולוגית"** – כהגדרתו בפקודת המשטרה;
- ו. **"גוף הצלה"** – מגן דוד אדום, רשות כבאות, רשות מקומית, איגוד ערים, ממונה על אירוע חומרים מסוכנים וגוף שהשר לביטחון הפנים הכריז עליו שהוא גוף הצלה, והכול כקבוע בפקודת המשטרה;
- ז. **"מפקד אירוע חירום אזרחי"** – קצין משטרה שדרגתו ניצב משנה ומעלה שהוא אחד מאלה, לפי העניין:
- 1) מפקד התחנה שבשטחה התרחש אירוע חירום אזרחי - אם דרגתו ניצב משנה לפחות;
 - 2) מפקד מרחב שבשטחו התרחש אירוע חירום אזרחי – אם אין במרחב תחנות או אם דרגת מפקד התחנה נמוכה מדרגת ניצב משנה;
- ח. **"פקודת המשטרה"** או **"הפקודה"** – פקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971;

2. כללי

- א. פקודת המשטרה מסדירה את סמכויות המשטרה, הצבא וגופי ההצלה השונים בעת טיפול באירוע חירום אזרחי. הכרזה על אירוע כעל אירוע חירום אזרחי נתונה לשר לביטחון הפנים או לשר הביטחון או לממשלה, והכול על פי טיבו של האירוע כמוגדר וכמפורט בפקודה.
- ב. בפקודה נקבע כי באירוע חירום אזרחי שסמכות ההכרזה עליו נתונה לשר לביטחון הפנים, תהיה משטרת ישראל אחראית לפיקוד ולשליטה בטיפול באירוע.
- ג. לצורך מימוש אחריותה של המשטרה ניתנו לה סמכויות מגוונות שהן משני סוגים: סמכויות לתת הוראות לגופי הצלה וסמכויות המופנות כלפי הציבור. סמכות המשטרה

לתת הוראות לגוף הצלה באירוע חירום אזרחי אינה גורעת מהאחריות של כל גוף הצלה בתחום שהוא מופקד עליו על פי דין.

ד. מאחר שבעת התרחשותו של אירוע חירום אזרחי יש צורך מיידי ודחוף בנקיטת פעולות לטיפול באירוע, נדרש להעניק לשוטרים סמכויות לנקיטה בפעולות גם לפני הכרזה כאמור.

ה. כדי להבטיח שליטה ופיקוד אחידים בהפעלת הסמכויות וכדי להבטיח שיקול דעת ראוי בהפעלתן – נקבע על ידי המחוקק כי שוטר יהיה רשאי להפעיל את הסמכויות רק אם ניתן לכך אישור על ידי קצין משטרה שמונה כמפקד האירוע. עוד נקבע כי דרגתו ותפקידו ייקבעו בפקודות משטרת ישראל (סעיף 90ד(ג) לפקודה). המחוקק הוסיף וקבע כי הפעלת הסמכויות תהיה לפרק זמן שקבע קצין המשטרה באישור שנתן, ולפרק זמן שלא יעלה על יומיים לאחר היום שבו נודע למשטרה על קרות אירוע החירום האזרחי (סעיף 90ד(2) לפקודה). היה וניתנה הכרזה כאמור לעיל – רשאי קצין המשטרה ליתן אישור להפעלת סמכויות כל עוד ההכרזה בתוקף.

3. מפקד אירוע חירום אזרחי - סמכות לאשר לשוטר הפעלת סמכויות

א. בסעיף זה – "סמכויות הנתונות לשוטר על פי דין" – לרבות סמכויות שלפי סעיף 4א לפקודת המשטרה.

ב. נודע למפקד אירוע חירום אזרחי כהגדרתו בסעיף 1ז על קרות אירוע חירום אזרחי, והאירוע הוא מן הסוג שהאחריות לפיקוד ולשליטה בו היא של המשטרה, כהגדרתו בסעיף 1ב – רשאי מפקד האירוע לאשר לשוטר לצורך טיפול באירוע בנוסף לסמכויות הנתונות לשוטר על פי דין, להפעיל את הסמכויות שלהלן:

- 1) להורות לגוף הצלה כהגדרתו בסעיף 1ו לפעול במסגרת תפקידו וסמכויותיו, וכן להורות לו להפעיל את הציוד שברשותו לצורך מילוי תפקידו;
 - 2) להורות לכל אדם הנמצא בשטח האירוע או באזור העלול להיפגע כתוצאה מהאירוע – כל הוראה סבירה;
 - 3) להורות למי שבבעלותו, בחזקתו, בשליטתו או בפיקוחו ציוד או חומר, להעמיד את הציוד או החומר לרשות משטרת ישראל או לרשות גופי ההצלה;
 - 4) לסגור שטח או מקום ולמנוע מכל אדם להיכנס אליו או לצאת ממנו;
 - 5) לדרוש מכל אדם בשטח האירוע או באזור העלול להיפגע כתוצאה מן האירוע להישאר במקום שבו הוא נמצא, לצאת ממנו או להיכנס למקום שהוא קבע.
- ג. בכפוף לאמור בסעיף 4, רשאי מפקד אירוע חירום אזרחי לאשר את הפעלת הסמכויות המפורטות בסעיף ב, כולן או מקצתן.

4. מפקד אירוע חירום אזרחי – אמות מידה להפעלת הסמכות

א. מפקד אירוע חירום אזרחי ייתן לשוטר אישור להפעלת הסמכויות הקבועות בסעיף 3 רק אם

נוכח כי הדבר דרוש לשם אחד מאלה:

- 1) להצלת הנפש או הרכוש;
- 2) למניעת פגיעה חמורה בסביבה;
- 3) לצמצום היקף אירוע ה חירום האזרחי או תוצאותיו;

ב. הייתה הסמכות להורות על העמדת ציוד או חומר לרשות משטרת ישראל או לרשות גופי ההצלה – יאשר מפקד אירוע חירום אזרחי את הפעלת הסמכות רק אם שוכנע כי אין די בציוד או בחומר הקיים ברשות המשטרה או גופי ההצלה, ורק אם שוכנע כי הציוד או החומר חיוניים ודחופים.

5. **מפקד אירוע חירום אזרחי – החובה לקבוע את פרק הזמן להפעלת הסמכויות**

מפקד אירוע חירום אזרחי שאישר הפעלת סמכויות כקבוע בסעיף 3 - יקבע את פרק הזמן שבו רשאי שוטר להפעיל הסמכויות המפורטות בסעיף 3 על פי אלה:

- א. לפני שניתנה הכרזה על אירוע חירום אזרחי - פרק הזמן שיקבע מפקד אירוע חירום אזרחי לא יעלה על יומיים, ואולם במניין היומיים לא יבוא היום שבו נודע למשטרה על קרות אירוע חירום אזרחי;
- ב. לאחר שניתנה ההכרזה – כל עוד ההכרזה בתוקף;

6. **סמכות שוטר להשתמש בכוח סביר – לשם ציות להוראות**

שוטר רשאי להשתמש בכוח סביר נגד אדם או רכוש לצורך כפיית ציות להוראות שניתנו על פי הקבוע בפקודת המטא"ר הזאת.

7. **סמכות שוטר להיכנס למקום**

- א. אירע אירוע חירום אזרחי, רשאי שוטר להיכנס לכל מקום ככל שהדבר נדרש לצורך מילוי תפקידו.
- ב. על אף האמור בסעיף א', היה המקום בתחומי שטח של מיתקן ביטחוני או שטח המוחזק בידי צה"ל או שטח של מרכז מחקר גרעיני – לא ייכנס שוטר למקום אלא בהסכמת הרמטכ"ל או הממונה על הביטחון במערכת הביטחון, לפי העניין או מי שהם הסמיכו לכך.

8. **כניסה למקום בכוח סביר – תנאים מוקדמים**

- א. שוטר רשאי להשתמש בכוח סביר לשם כניסה למקום כאמור בסעיף 7א, למעט במקום כאמור בסעיף 7ב, ובלבד שנתקיימו כל אלה:
 - (1) השוטר הזדהה כשוטר לפני מי שנמצא במקום;
 - (2) השוטר הודיע למי שנמצא במקום את מטרת הכניסה;
 - (3) השוטר הזהיר את האדם הנמצא במקום כי בכוונתו להשתמש בכוח אם לא יתיר לו את הכניסה;
- ב. החובות הקבועות בסעיף א לא יחולו אם השוטר נוכח לדעת כי לא נמצא אדם במקום;

9. **אירוע חירום אזרחי – בתחום שני מרחבים שבמחוז אחד**

התרחש אירוע חירום אזרחי בתחום שני מרחבים שבשטח מחוז אחד – ימנה מפקד המחוז שבשטחו אירע אירוע חירום אזרחי קצין משטרה שדרגתו ניצב משנה לפחות, לפקד על האירוע ויהיו לו כל הסמכויות הנתונות למפקד אירוע חירום אזרחי לפי פקודת המטא"ר הזאת.

10. **אירוע חירום אזרחי – בתחום שני מחוזות או יותר**

התרחש אירוע חירום אזרחי בתחום שני מחוזות או יותר - המפקד"ל או הסמפקד"ל ימנו קצין משטרה שדרגתו תת-ניצב ומעלה לפקד על האירוע ויהיו לו כל הסמכויות הנתונות למפקד אירוע חירום אזרחי לפי פקודת המטא"ר הזאת.

המפקד"ל או הסמפקד"ל ימנו מפקד אירוע כאמור לאחר שנועצו עם מפקדי המחוזות שבשטחם אירע האירוע, לפי העניין.

11. ביטול פקודת מטא"ר

פקודת מטא"ר 12.01.08 – "אירוע אסון המוני – סמכויות מפקד האירוע וסמכויות שוטר"
מיום 18.05.2011 בטלה.